

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Klinika
Klinikinė otorinolaringologija 10 kreditų (265 val.)	Medicina (B 06) Otorinolaringologija, audiologija, klausos sistema ir kalba (B 610)	Medicinos	Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	2 kreditai (53 val.)
Konsultacijos	2 kreditai (53 val.)	Individualus darbas	6 kreditai (159 val.)

Dalyko anotacija:

Darbo tikslas: supažindinti su klinikinės otorinolaringologijos tyrimo objektu, pagrindiniais tyrimo principais, ligų diagnostikos gydymo ir prevencijos dėsniniais.

Tematika.

Bendrosios otorinolaringologijos objektas. Otorinolaringologijos istorija. Lietuvos otorinolaringologijos istorija. Galvos ir kaklo klinikinė-topografinė anatomija. Otorinolaringologinės anamnezės specifika, ligonio ištyrimo schema, duomenų interpretacija. Endoskopiniai tyrimai otorinolaringologijoje. Tyrimų lankščiais ir standžiais endoskopais privalumai ir trūkumai. Mikroskopinio tyrimo klinikinė reikšmė otorinolaringologijoje. Kompiuterinės

tomografijos ir magnetinio rezonanso tyrimo ypatumai otorinolaringologijoje. Ligonio ištyrimas ir paruošimas otorinolaringologinėms operacijoms.

Otologijos – mokslo apie ausies sandarą, fiziologiją ir ligas raida ir istorija. Smilkinkaulio, išorinės ir vidurinės ausies anatomija. Vidinės ausies anatomija; sraigė, vestibulinė sistema. Klausos fiziologija, klausos teorijos. Vestibulinės sistemos fiziologija. Veidinio nervo anatomija, ryšys su anatomicinėmis ausies struktūromis.

Vidurinės ausies funkcijos įvertinimas akustinio impedanso, timpanometrijos, kilpinio raumens reflekso tyrimo, ausies trimito funkcijos tyrimų pagalba. Ausies kompiuterinės tomografijos ir magnetinio rezonanso tyrimo indikacijos.

Diagnostinės audiologijos metodai. Toninė slenkstinė audiometrija. Otoakustinės emisijos tyrimas, klausos sukeltų smegenų kamieno potencialų registravimas, tyrimų interpretacija. Vestibulinės sistemos tyrimo testai, jų interpretavimas.

Videonistagmometrijos reikšmė otoneurologinių susirgimų diferencinei diagnostikai.

Išorinės ausies ligos. Sisteminių susirgimų ir išorinės ausies patologijos ryšys. Išorinių otitų (difuzinio, grybelinio, piktybinio) diagnostikos ir gydymo ypatumai. Ausies kaušelio kremzlės uždegimas, hematoma. Išorinės klausomosios landos atrezija ir stenozė, etiologiniai faktoriai ir gydymo prognozė. Išorinės ausies traumos. Klausomojo vamzdžio disfunkcijos diagnostikos ir gydymo galimybės. Vidurinės ausies ūminis uždegimas: etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, komplikacijos.

Lėtinių vidurinės ausies uždegimų (atikoantralinio, tubotimpaninio) etiopatogenezės, diagnostikos ypatumai, gydymo metodai. Lėtinių otitų intrakranijinės komplikacijos. Cholesteatoma: etiopatogenezės teorijos, diagnostika, gydymo ypatumai.

Otalgijos diferencinė diagnostika. Otoklerozės klinika ir diagnostikos ypatumai. Vidurinės, vidinės ausies ir smilkinkaulio traumos. Trauminio būgnelio vientisumo pažeidimo gydymas, pasveikimo prognozė. Ūminis neurosensorinis prikurtimas, diagnostika, gydymas. Įgimto ir įgyto kurtumo diagnostika, gydymo galimybės. Klausos protezavimas, klausos aparatai: tipai, indikacijos.

Kochlearinė implantacija: indikacijos, rehabilitacija. Galvos svaigimą sukeliančių ligų (Menjero liga, gerybinis paroksizminis pozicinis svaigimas, vestibulinis neuritas, vidinės ausies fistulė) etiopatogenezė, diagnostika, gydymas. Ūminio galvos svaigimo diferencinė diagnostika. Tilto- smegenėlių kampo nepiktybinių darinių diagnostika, gydymo taktika.

Nosies ir prienosinių ančių klinikinė – topografinė anatomija. Kvėpavimo pro nosį, uoslės fiziologija.

Nosies ir prienosinių ančių tyrimo metodai: rinoskopija, endoskopija, fibroskopija.

Rinomonometrija, jos rezultatų interpretavimas. Kompiuterinės tomografijos ir magnetinio rezonanso tyrimo reikšmė nosies ir prienosinių ančių ligų diagnostikai.

Įgimtos nosies ertmės ir prienosinių ančių patologijos dažnumas, priežastys, diagnostika ir korekcijos būdai.

Nosies ir prienosinių ančių patologijos ir sisteminių susirgimų diferencinė diagnostika. Išorinės nosies ir nosies prieangio ligos. Infekcinės kilmės nosies odos ir poodžio ligos, etiologija, klinika, gydymas. Nosies ir prienosinių ančių traumų diagnostika, gydymo taktika.

Nosies pertvaros iškrypimo etiologija, klinika, rinomanometrijos tyrimo reikšmė diagnostikoje. Nosies pertvaros hematoma ir abscesas: diagnostika, klinika ir gydymo taktika. Kraujavimo iš nosies priežastys, sąsaja su sistemineis ligomis. Kraujavimo iš nosies stabdymo būdai.

Ūminės ir lėtinės slogos klasifikacija, diagnostika, gydymo būdai. Ozenos etiologija, paplitimas, diagnostikos ypatumai, gydymo būdai. Ūminių žandinio, kaktinio, akytkaulinio, pleištakaulinio sinusitų diagnostika, klinika, amžiniai ypatumai. Ūminių sinusitų gydymo taktika. Lėtiniai prienosinių ančių uždegimai. Odontogeninės kilmės sinusitai. Polipozinio etmoidito etiopatogenezė, kompleksinio gydymo būdai. Intraorbitinės ir intrakranijinės rinogeninės komplikacijos, gydymo metodai. Endonazalinės likvorėjos klinikos ir diagnostikos ypatumai. Nosies ertmės ir prienosinių ančių piktybiniai ir gerybiniai dariniai, diagnostika, klinika ir gydymas. Uoslės sutrikimų diagnostika ir gydymas. Rinogeninės kilmės galvos skausmų diferencinė diagnostika.

Laringologijos – mokslo apie gerklų sandarą, fiziologiją ir ligas raida ir istorija. Faringologijos mokslo apie ryklės sandarą, fiziologiją ir ligas raida ir istorija. Ryklės, gerklų klinikinė-topografinė anatomija. Suaugusiųjų ir vaikų ryklės ir gerklų anatomijos ypatumai ir skirtumai. Ryklės fiziologija. Valdejerio žiedo funkcija, jo vieta organizmo imuninėje sistemoje.

Gerklų fiziologija, fonacijos neurofiziologija. Gerklų refleksai. Kvėpavimas ir kalba, ryklės ir gerklų judesiai, funkcijos skirtumai kvėpuojant ir kalbant. Gerklų ir ryklės tyrimo metodai: faringolaringoskopija, endoskopija, fibroskopija, mikroskopija, stroboskopija, elektromiografija, elektroglotografija, fotoglotografija. Radiologinio tyrimo (gerklų tomografija, kompiuterinė tomografija, magnetinio rezonanso tyrimas) reikšmė diagnozuojant gerklų patologiją. Balso analizė: akustinė, aerodinaminė. Gerklų ir ryklės neuropatologija, centrinės ir periferinės kilmės ryklės ir gerklų inervacijos pažeidimas. Įgimtos ryklės ir gerklų patologijos diagnostikos ir gydymo problematika. Balso klosčių hiperfunkcijos ar hipofunkcijos sukeltos patologijos diagnostika, gydymo metodai. Specifinių neurologinių susirgimų sukulto ryklės ir gerklų pažeidimo diagnostika ir gydymo taktika. Balso klosčių paralyžiaus diferencinė diagnostika.

Gastroezofaginio reflukso liga, diagnostika, gydymo ypatumai. Infekcinių gerklų susirgimų etiopatogenezė, diagnostika, gydymas. Gerklų traumų diagnostikos ypatumai. Gerklų edema, jos laipsniai, skubi pagalba. Sisteminių susirgimų ir ryklės bei gerklų patologijos ryšys.

Ryklės pūlinių diferencinė diagnostika, klinikiniai skirtumai vaikų ir suaugusių amžiuje, gydymo taktika, komplikacijos. Minkštojo gomurio funkcijos sutrikimai. Miego apnėja: diagnostikos ypatumai, gydymo metodai. Ūminio tonzilito kaip sisteminio organizmo susirgimo samprata. Lėtinis tonzilitas, jo sąvoka, klasifikacija, diagnostika ir gydymas. Tonzilių pakitimai sergant sisteminėmis ir kraujo ligomis. Adenoidai: diagnostikos ypatumai vaikams, adenoidų hipertrofija, gydymo metodai. Ryklės ir gerklų gerybiniai ir piktybiniai dariniai: diagnostika ir gydymo taktika. Ryklės ir gerklų svetimkūniai.

Rekomenduojama literatūra:

1. Jahnke K. Middle ear surgery – recent advances and future directions. Thieme; 2004.
2. Simmen D, Jones N, Manual of Endoscopic Sinus Surgery and its Extended Applications. Thieme; 2005.
3. Sanna M, Khrais T, Falcioni M, Russo A, Taibah A. The Temporal Bone: A Manual for Dissection and Surgical Approaches. Thieme; 2006.
4. Hildman H, Sudhoff H. Middle ear surgery. Springer - Verlag Berlin Heidelberg; 2006.
5. Bailey BJ, Johnson JT, Newlands SD. Head and Neck Surgery - Otolaryngology. 4 th ed. Lippincott Williams & Wilkins; 2006.
6. Graham JM, Scadding GK, Bull PD. Pediatric ENT. Springer – verlag Berlin Heidelberg; 2007.
7. Lee K.J. Essentials Otolaryngology Head and Neck Surgery , 9th edition. Palper Mach, 2008.
8. Brackmann D, Shelton C, Arriaga M. Otologic Surgery, 3 th ed. Saunders Elsevier; 2009.
9. Snow JB, Wackym PA. Ballenger’s Otorhinolaryngology Head and Neck Surgery, 17 th ed. BC Decker Inc; 2009.
10. Cummings Ch. Otolaryngology: Head & Neck Surgery, 5th edition. Mosby Elsevier, 2010.

Konsultuojantys dėstytojai ir jų publikacijos:

1. **Eugenijus Lesinskas (prof. dr.):**
  1. **Lesinskas E.** Factors affecting the results of nonsurgical treatment of secretory otitis media in adults// Auris, Nasus, Larynx.- 2003.- T. 30.- Nr. 1.- P. 7-14
  2. Murray JJ, Emparanza P, **Lesinskas E**, Tawadrous M, Breen JD. Efficacy and safety of a novel, single-dose azithromycin microsphere formulation versus 10 days of levofloxacin for the treatment of acute bacterial sinusitis in adults. Otolaryngol Head Neck Surg. 2005; 133(2):194-200.
  3. **Lesinskas E**, Drigotas M. The incidence of adenoidal regrowth after adenoidectomy and its effect on persistent nasal symptoms. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2009 Apr; 266(4):469-73.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Astrauskiene D, Bernotiene E, Bytautiene J, Sakalinskas V, Panaviene V, Venaliene J, Lesinskas E. Recurrent tonsillitis and tonsillectomy in juvenile idiopathic arthritis. Scand J Rheumatol. 2009 Jul 4: 1-4. 5. Lesinskas E, Stankeviciute V. Results of revision tympanoplasty for chronic non-cholesteatomatous otitis media. Auris Nasus Larynx. 2010, 38(2):196-202. 6. Paulauskiene I, Lesinskas E, Petrulionis M. The temporary effect of short-term endotracheal intubation on vocal function. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2013 Jan; 270(1):205-10. 7. Lesinskas E, Stankeviciute V, Petrulionis M. Application of the Vibrant Soundbridge middle-ear implant for aural atresia in patients with Treacher Collins syndrome. J Laryngol Otol. 2012 Dec;126(12):1216-23. 8. Rauba D, Lesinskas E, Petrulionis M, Sukytė D, Valevičienė N, Palionis D, Tamošiūnas A. Isolated nasal amyloidosis: a case report. Medicina (Kaunas). 2013;49(11):497-503. 9. McKinnon BJ, Dumon T, Hagen R, Lesinskas E, Mlynski R, Profant M, Spindel J, Van Beek-King J, Zernotti M. Vibrant soundbridge in aural atresia: does severity matter? Eur Arch Otorhinolaryngol. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2014 Jul;271(7):1917-21. 10. Lesinskas E. Ausų, nosies ir gerklės ligos. Vadovėlis. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014, 432 p., iliustr., ISBN 978-609-459-363-5. 11. Mikstiene V, Songailiene J, Byckova J, Rutkauskiene G, Jasinskiene E, Verkauskiene R, Lesinskas E, Utkus A. Thiamine responsive megaloblastic anemia syndrome: A novel homozygous SLC19A2 gene mutation identified. Am J Med Genet A. 2015 Feb 23.
<p>2.</p>	<p><u>Mindaugas Petrulionis (doc. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kašinskas R, Valevičienė N, Dobrovolskis RA, Petrulionis M, Lesinskas E. Kompiuterinės rentgenotomografijos galimybės diagnozuojant nosies ertmės, prienosinių ančių ir nosiaryklės pakitimus. Medicina. 1998; T34 priedas 5 p.147-150. 2. Petrulionis M, Kašinskas R. Normalaus kvėpavimo per nosį objektyvaus ir subjektyvaus įvertinimo ypatumai. Medicinos teorija ir praktika. 2000; Nr.2 (priedas) p.8-10. 3. Petrulionis M, Kašinskas R, Paulauskienė I. Vazomotorinės slogos ir Vazomotorinės slogos bei nosies pertvaros išskrypimo chirurginio gydymo metodų palyginimas. Medicinos teorija ir praktika. 2002; Nr.2 p.97-102. 4. Rauba D, Kašinskas R, Petrulionis M, Šatinskienė I. Gerklų lipoma. Medicinos teorija ir praktika. 2003; Nr.3 p.197-201. 5. Rauba D, Šatinskienė I, Kėkštas G, Petrulionis M. Šiuolaikinė tracheostomija. Medicinos teorija ir praktika. 2004; 3(39) p.225-230. 6. Petrulionis M, Valevičienė N, Paulauskienė I, Bružaitė J. Primary Extracranial Meningioma of the Sinonasal Tract. Acta Radiology (ISI) 2005; Vol.46. No.4;415-418. 7. Lesinskas E, Stankevičiūtė V, Petrulionis M, Akimova J. The efficacy of turbinoplasty with partial inferior posterior turbinectomy. Medicines teorija ir praktika. 2010;T.16 Nr.2 p. 112-116.

<p>3.</p>	<p><u>Darius Rauba (dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Rauba D, Kašinskas R, Petrulionis M, Šatinskienė I. Gerklų lipoma. Medicinos teorija ir praktika. 2003; N.3.p.197-201. Rauba D, Šatinskienė I, Kėkštas G, Petrulionis M. Šiuolaikinė tracheostomija. Medicinos teorija ir praktika. 2004; 3(39) p.225-230. Rauba D, Lesinskas E, Petrulionis M, Šukytė D, Valevičiūnė N.R, Dementavičiūnė J, Palionis D, Isolated nasal amyloidosis a case report. Medicina 2013 Beleskiene V, Lesinskas E, Januskiene V, Daunoraviciene K, Rauba D, Ivaška J, Eustachian Tube Opening Measurement by Sonotubometry Using Perfect Sequences for Healthy Adults. Clin exp Otorhinolaryng. 2016 jun;9 (2): 116-22. Rauba D, Šukytė D, Lesinskas E, Mokomoji metodinė video medicinos priemonė: Funkcinė endoskopinė sinusų chirurgija: diagnostika ir gydymo principai. 2016 m.
<p>4.</p>	<p><u>Vilma Beleškienė (dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Beleskiene V, Lesinskas E, Januskiene V, Daunoraviciene K, Rauba D, Ivaska J. Eustachian tube opening measurement by sonotubometry using perfect sequences for healthy adults. Clinical and Experimental Otolaryngology. 2016;9(2):116-22. Beleškienė V, Lesinskas E. Ausies trimito lazerio tuboplastikos efektyvumas, gydant lėtinį sekrecinį vidurinės ausies uždegimą. Acta medica Lituanica. 2015; 22 (3):169-178. Beleškienė V, Lesinskas E. Ausies trimito funkcijos vertinimas asmenims su apsunkintu kvėpavimu per nosį, atliekant idealios sekos dažnių sonotubometriją. Medicinos teorija ir praktika. 2015; Lesinskas E, Stankeviciute V. Results of revision tympanoplasty for chronic non-cholesteatomatous otitis media. Auris Nasus Larynx. 2010;38(2):196-202. Lesinskas E, Stankeviciute V, Petrulionis M. Application of the Vibrant Soundbridge middle-ear implant for aural atresia in patients with Treacher Collins syndrome. J Laryngol Otol. 126(12):1216-23. Lesinskas E., Stankevičiūtė V., Petrulionis M., Akimova J. The efficacy of Turbinoplasty with Partial Inferior Posterior Turbinectomy. Medicinos teorija ir praktika. 2010;16(2):111-117. Lesinskas E, Stankevičiūtė V, Vidraitė A, Klivickas A. Vaikų nešiojamųjų muzikos grotuvų klausymo įpročių ir potencialios žalos jų klausai vertinimas. Medicinos teorija ir praktika, 2011 –T. 17 (Nr. 3) 287-293. Lesinskas E, Stankevičiūtė V. Otoendoskopijos panaudojimas vidurinės ausies chirurgijoje. Medicinos teorija ir praktika. 2009;15(2):166-170. Pliaukšta R, Stankevičiūtė V. Otalgija. Medicinos teorija ir praktika 2008;14(2):180-183.
<p>5.</p>	<p><u>Raimondas Pliaukšta (dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Pliaukšta R, Kašinskas R. Vidurinių kriauklių anatominių ypatumų įvertinimo reikšmė diagnozuojant galvos skausmus. Medicinos teorija ir praktika. 2000; Nr.4 p.260-262. Pliaukšta R, Kašinskas R. Rinogeniniai galvos skausmai. Kompiuterinės tomografijos diagnozuojant galvos skausmus. Medicinos teorija ir praktika. 2000; Nr.4 p.263-265. Pliaukšta R, Kašinskas R. Veiksniai turintys įtakos rinologiniam galvos

skausmui. Medicinos teorija ir praktika. 2001; Nr.2(26) p.76-78.
4. **Pliaukšta R**, Stankevičiūtė V. Otagija. Medicinos teorija ir praktika. 2008;
Nr.2 p.180-183.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypčių mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr.(1.1)-150000-TP-7 (618).

Vilniaus universiteto medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: